gemeente lingewaard

Versterking sociale basis

Informatieavond gemeenteraad
8 februari 2023

www.lingewaard.nl

Agenda

1. **Waarom?**
    1. Coalitieakkoord en beleidsplan sociaal domein
    2. Beschikbaarheid van hulp en ondersteuning
    3. Decentralisatie beschermd wonen en beschermd thuis
    4. Hervormingsagenda jeugd

2. **Hoe?**
    1. Organisatie
    2. Vorm
    3. Opdracht
    4. Wijze van inkopen

Agenda

Iedereen hoort erbij!

Beleidsplan sociaal domein
2021-2024

- **Inwoner centraal**
- **Normaliseren van hulpvragen**
- **Integraal sturen op hulpvragen**
- **Passend aanbod**
- **Druk op maatwerk verminderen**
- **Versterken sociale basis:**
  - **Versterken wat goed gaat**
  - **Aanvullen wat mist**
  - **Stoppen met wat niet werkt**
  - **Samenwerken**
  - **Betere aansluiting op gemeentelijke toegang**
  - **Minder zelf doen, meer regie**

Acht beloften

1. Iedereen hoort erbij
2. Er zijn voldoende mogelijkheden bij je in de buurt om andere mensen te ontmoeten
3. Wij helpen je jouw goede ideeën uit te werken
4. Je weet waar je terecht kunt met jouw vragen of problemen
5. Wij kijken naar je om
6. Er is aanvullende hulp en ondersteuning als je dat nodig hebt
7. Je krijgt de hulp die bij jouw situatie past
8. Wij houden een vinger aan de pols

gemeente lingewaard

COALITIEAKKOORD LINGEWAARD

SAMEN KUNNEN WE VEEL AAN

- **Werken vanuit de bedoeling**
- **Sterke sociale basis**
- **Hulp en ondersteuning toegankelijk houden**
- **Inzet op preventie**
- **Kleinschalige voorzieningen in de kernen**
- **Inrichten van ‘huiskamers’ voor ontmoeting en vragen over hulp en ondersteuning**

1. De inwoner centraal stellen
2. Zorg en ondersteuning toegankelijk en beschikbaar houden
3. Betere sturing op passend aanbod van voorzieningen

De inwoner centraal: geen holle frase!

1. We werken vanuit ‘de bedoeling’. Niet de letter van de wet, maar de bedoeling van de wet is leidend in ons denken

   Lingewaardse manier van werken: niet de wet, maar het effect dat we samen met de inwoner willen bereiken is het uitgangspunt
2. Je kunt je vragen op een voor jou logische plek stellen en hulp is in de buurt
3. Eventuele hulp en ondersteuning past bij jouw unieke situatie
4. Er zijn voldoende plekken in onze gemeente waar je andere mensen kunt ontmoeten

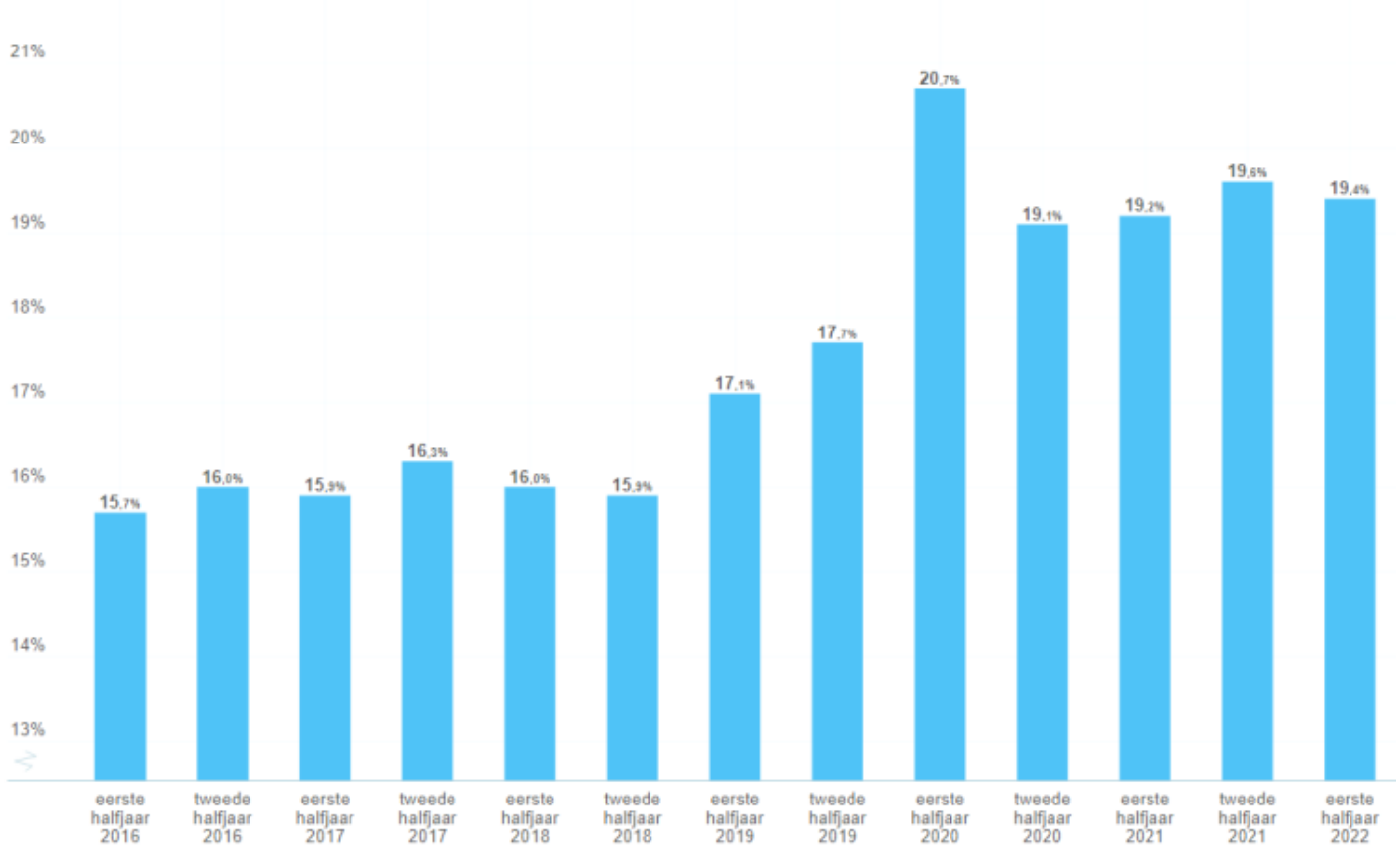
Zorg en ondersteuning toegankelijk en beschikbaar houden

1. Toename zorgvragen
2. Toename niet te vervullen vacatures in de zorg

Toename van het aantal zorgvragen sinds 2015

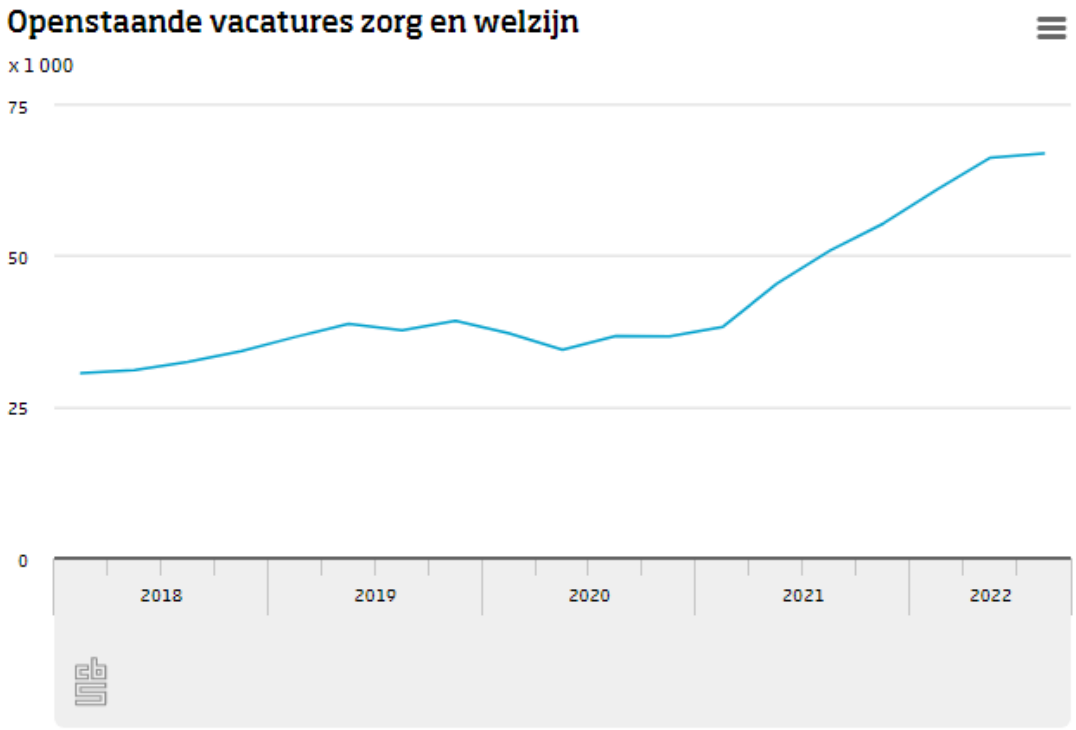
- Wmo + 35%, vooral ouderen
- Jeugdhulp toename van 7% naar 12,1% van de jongeren

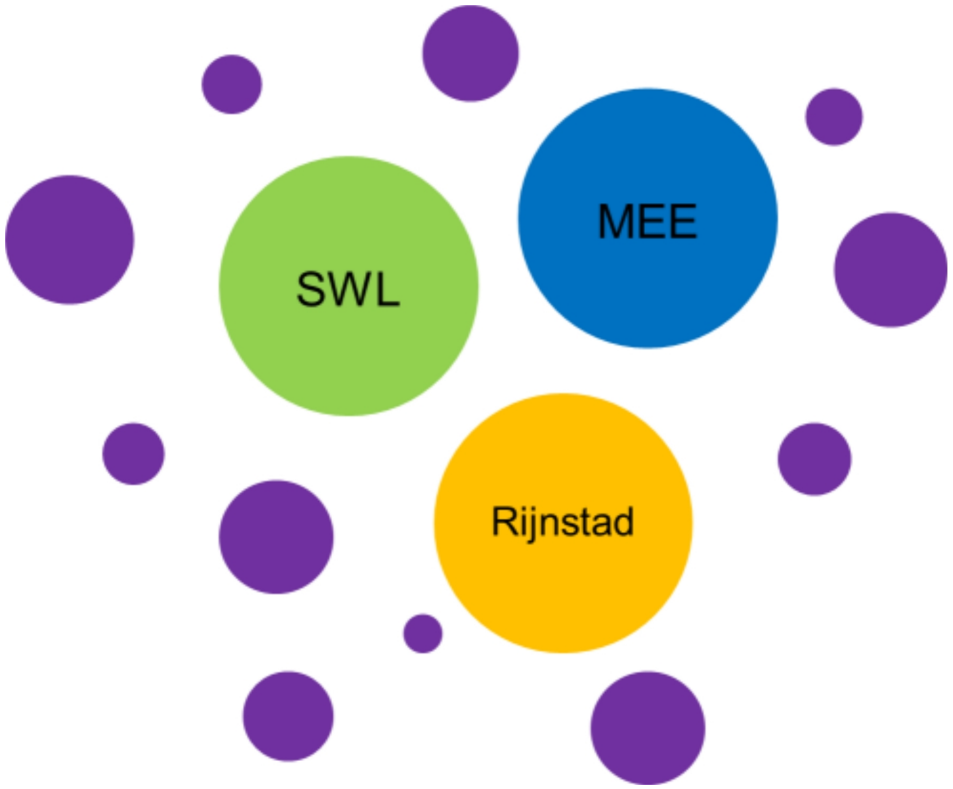
Percentage Lingewaardse huishoudens met voorziening Wmo, jeugdhulp en/of Participatiewet (bron: CBS)

Tekort aan personeel in zorg en welzijn

In 2020 werkten er 1,4 miljoen mensen in de zorg. Dat betekent 1 op de 7 werkenden. In 2040 zullen er volgens berekeningen van de Sociaal Economische Raad (SER) meer dan 2 miljoen mensen nodig zijn in de zorg. Dat is dan 1 op de 4 werkenden!

Betere sturing op voorliggende voorzieningen

- Geen zicht op volledigheid voorliggende voorzieningen
- Samenwerking tussen partijen komt moeilijk op gang
- Integraal sturen niet mogelijk
- Sturen op producten
- Veel partijen om mee te overleggen
- Veel overlegvormen

gemeente lingewaard

gemeente lingewaard

Beschermd Thuis in de gemeente Lingewaard

www.lingewaard.nl

2015
- Commissie Dannenberg: advies inclusie
- Beschermd wonen wordt gedecentraliseerd

2020
- VNG en de ministeries van BZK en VWS maken afspraken over de overgang van beschermd wonen vanuit Wmo naar de Wlz

2021
- Regionale kadernota “samen aan zet”

2023
- Wetsvoorstel “woonplaatsbeginsel” naar de tweede kamer
- Voorbereiding – projectplan – raadsinformatienota

2024
- Doordecentralisatie beschermd wonen met een ingroeipad

Vervolgkoers

- **De inwoner centraal**: integrale ondersteuning dicht bij huis, preventie en vroegsignalering.
- **Beschermd thuis**: ambulantisering en een huis in de wijk is een lokale opgave.
- **Beschermd wonen** wordt een regionaal **vangnet**.
- **Sturen op het regionaal zorglandschap**: een breed palet aan zelfstandige woonvormen en ondersteuningsarrangementen.

De 10 uitwerkingspunten

1. **Preventie, vroegsignalering** en **doorgaande lijn** in **ondersteuning** staan **centraal**.

2. **Integrale ondersteuning** vraagt om **lokale regie** en **flexibel** op en af te schalen **ondersteuning**.

3. **Toegang** tot beschermd wonen wordt **lokaal**, elke gemeente blijft **verantwoordelijk** voor de **eigen inwoner**.

4. **Zonder woningen geen transformatie**, creatieve oplossingen zijn nodig.

5. We maken **lokale afspraken** over uitstroom vanuit een regionaal kader.

6. Beschermd wonen wordt een **regionaal vangnet**. Dit vangnet blijft altijd nodig.

7. Een **stevige lokale basis** zorgt dat het regionale vangnet kan functioneren.

8. We streven naar een **breed palet** aan zelfstandige **woonvormen** en **ondersteuningsarrangementen**.

9. **Kwaliteit** staat **voorop** bij het contracteren van aanbieders.

10. Ons regionale **zorglandschap** is **betaalbaar** nu en in de toekomst.

Een **stevige lokale basis** waarbinnen we:

- **Preventie**, **vroegsignalering** en de **doorgaande lijn** in ondersteuning kunnen **borgen**.
- **Laagdrempelig lokale toegang** organiseren.
- **Draagvlak** creëren en zoveel mogelijk **meedoen** mogelijk maken.

gemeente lingewaard

gemeente lingewaard

Hervormingsagenda Jeugd

www.lingewaard.nl

2015
- Jeugdzorg wordt gedecentraliseerd

2017
- Uitgaven voor jeugdzorg overtreffen de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen
- Jeugdigen met complexe problemen moeten vaak te lang wachten
- Jeugdhulp neemt sterk toe

2019
- Extra middelen jeugdzorg voor 2019 t/m 2021
- Er komt een onderzoek naar structurele kosten

2020
- ‘Stelsel in Groei’ – Onderzoek AEF
- Kosten liggen 50% hoger dan het budget wat gemeenten hebben ontvangen

2021
- Commissie Sint heeft de maatregelen van AEF verder uitgewerkt
- ‘Maatregelen financiële beheersbaarheid Jeugdwet’
- VNG heeft arbitragerecht ingezet

Hervormingsagenda Jeugd

•Set afspraken tussen Rijk, gemeenten, aanbieders, professionals, cliëntenorganisaties en jongerenvertegenwoordigers.

•Moet leiden tot een duurzame verbetering van het stelsel (structuur van de jeugdhulp).

•Bevat daarmee niet vrijblijvende, op onderdelen wettelijk verplichte, afspraken over wat gemeenten moeten doen rond jeugdhulp, en ook over hoe gemeenten dat moeten doen.

•Is een breed maatschappelijke agenda die het jeugddomein overstijgt: de vraag naar jeugdhulp kan namelijk niet los worden gezien van (de situatie van) het gezin waarin de jeugdige opgroeit.

Het wenkend perspectief voor jeugdigen en gezinnen

•We gaan uit van een inclusieve samenleving waarin iedereen, ongeacht kwetsbaarheid of beperking, kan floreren.

•Dat vraagt allereerst vertrouwen in en versterking van dit dagelijks netwerk.

•Als het niet goed gaat met jeugdigen of hun ouders/opvoeders, kan extra ondersteuning nodig zijn. Daarvoor is een laagdrempelig, kwalitatief hoogwaardig lokaal team beschikbaar.

•De (eventueel) geboden jeugdhulp is passend en ‘zo thuis mogelijk’.

•Jeugdhulp sluit altijd aan bij de leefwereld van de jongeren en de omgeving waarin zij zich bevinden.

Acht grote opgaven

Verbeteren van de jeugdzorg

1. De Jeugdwet helder positioneren in de bredere context van het sociaal domein en het afbakenen van de reikwijdte van de jeugdhulpplicht.

2. Jeugdigen en hun ouders moeten voor jeugdhulp laagdrempelig en dicht bij huis terecht kunnen bij stevige lokale teams die waar nodig en mogelijk ook zelf hulp bieden.

3. Afbouwen van residentiële jeugdhulp: zo thuis mogelijk

4. Jeugdigen en ouders moeten erop kunnen vertrouwen dat de zorg die zij ontvangen niet alleen passend is, maar hen ook helpt (kwaliteitsimpuls).

Acht grote opgaven

Verbeteringen van het jeugdhulp*stelsel*, zijn structuur en mate van vrijblijvendheid

5. Verbeteren (verplichte) regionale samenwerking en landelijke contractering specialistische zorg.

6. Eenvoudigere uitvoering en inkoop, minder administratieve lasten en aanpak negatieve effecten van marktwerking.

7. Verbeteren inzicht in het functioneren van het jeugdstelsel met data en monitoring.

8. Er komen afspraken over een meerjarig financieel kader en financieel bestuurlijke verhoudingen.

De Hervormingsagenda in breder perspectief

•De opgaven in het jeugddomein reiken verder dan wat direct met de Hervormingsagenda kan worden aangepakt.

•Parallel aan deze agenda wordt binnen de jeugdzorg gewerkt aan 4 andere trajecten:

1.Aanpak van de arbeidsmarktproblematiek
- Hoog ziekteverzuim
- Lastig om goed gekwalificeerd personeel te krijgen en te houden

2.Verbetering van kind- en gezinsbescherming

3.Het versterken van mentaal welzijn van jongeren

4.Andere akkoorden op het terrein van zorg die deze agenda raken
- Het integraal Zorg Akkoord (IZA)
- Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

Wat betekent dit voor de sociale basis?

- Nadrukkelijke oproep tot versterken van dagelijkse netwerk
- Kwalitatief hoogwaardig, stevig lokaal team voor hulp en ondersteuning
- Integrale aanpak van belang om de opgaven aan te pakken

Hoe verder?

- Rijk en VNG hebben nog geen akkoord bereikt
- Zodra de agenda Landelijk is vastgesteld, zullen we een lokale impactanalyse maken
- Komen daarna bij u terug

gemeente lingewaard

gemeente lingewaard

Contouren versterking sociale basis

www.lingewaard.nl

Waar willen we naartoe?

Dicht bij de inwoner:

- In elke kern logische plekken (fysiek, telefonisch en digitaal) waar je je vragen kunt stellen (huiskamers)
- Passende hulp en ondersteuning in de buurt
- Borgen lokale inbedding

Focus op preventie en normaliseren:

- Een dekkend aanbod van voorliggende voorzieningen in de kernen, passend bij de grootte van de kern en passend bij de specifieke (zorg)vragen die leven in de kernen
- Meer algemene en collectieve voorzieningen als vervanging van maatwerkvoorzieningen
- Accepteren dat sommige problemen bij het leven horen
- Maatwerk komt pas in beeld als het voorliggend veld geen oplossingen kan bieden

Waar willen we naartoe?

Betere samenwerking tussen toegang en voorliggend veld (netwerken en korte lijnen)

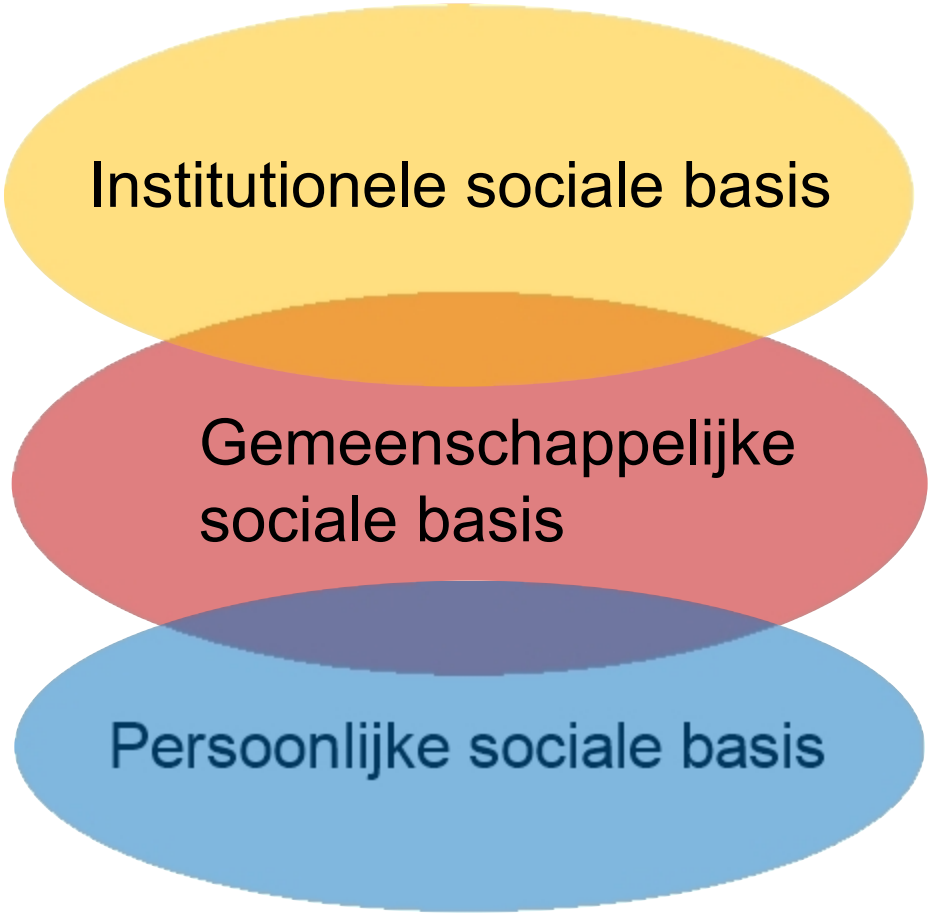
- Opschalen wanneer nodig en afschalen wanneer mogelijk
- Betere maatwerkcombinaties

Sturen vanuit visie en op effecten

- Vanuit de bedoeling/ acht beloften aan de inwoners
- Sturen op taken en effecten in plaats van op activiteiten

Wat verstaan we onder de sociale basis?

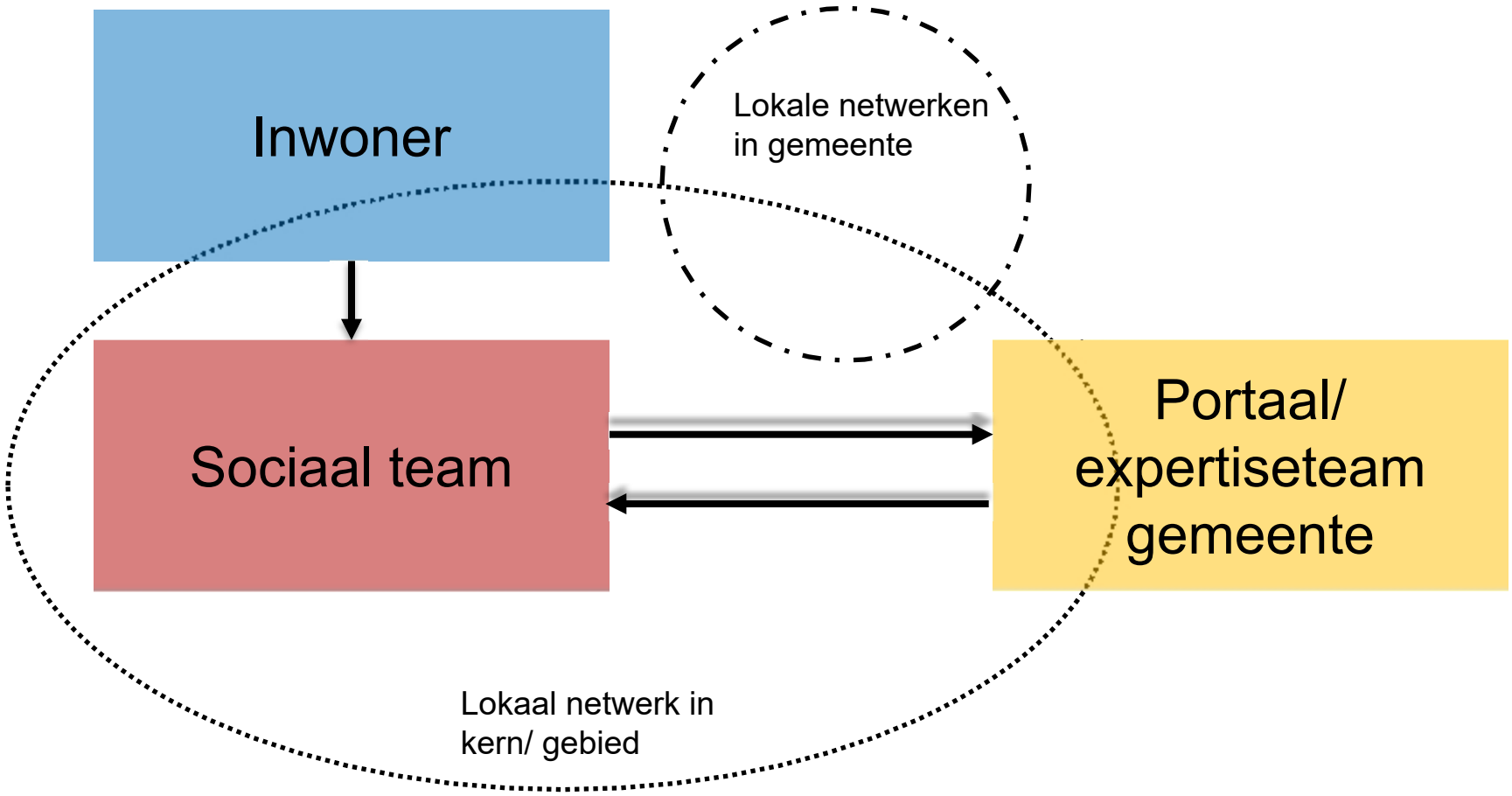

Hoe gaan we dat doen?

- In elk gebied een sociaal team
- Eén hoofdaannemer, één opdracht
- Van subsidie naar aanbesteding

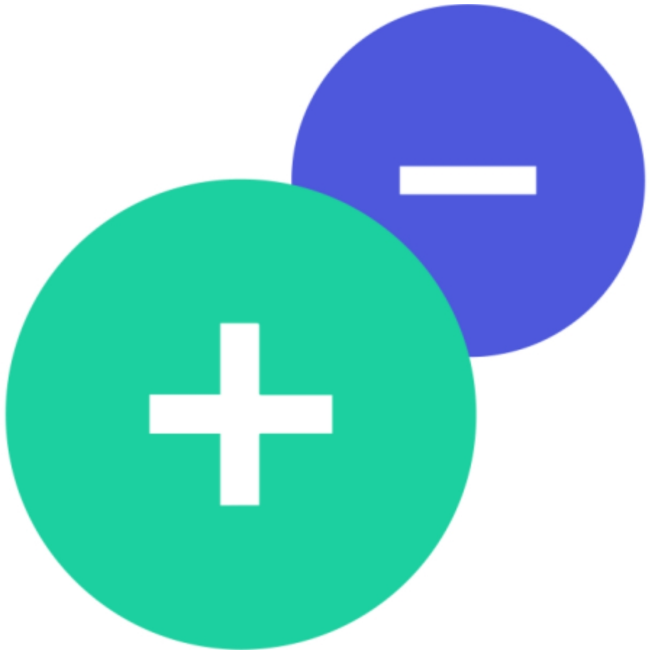

Organisatie: in elk gebied een sociaal team

Organisatie: in elk gebied een sociaal team

Kansen:
- Duidelijke en laagdrempelige ingang
- In de buurt
- Snelle oplossing voor eenvoudige vragen
- Eerste oplossingen in voorliggend veld
- Meer mogelijkheden op- en afschalen

Aandachtspunten:
- Goede triage
- Tijdig opschalen
- Afbakening taken/ casussen
- Overdracht tussen team en gemeente

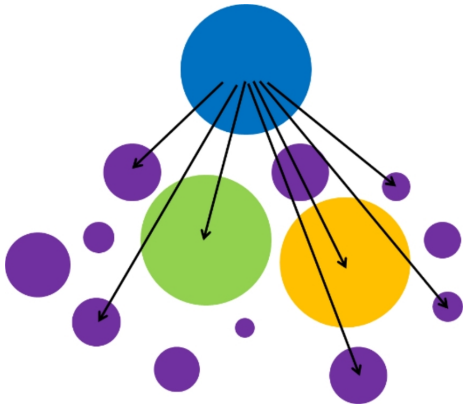
Eén hoofdaannemer

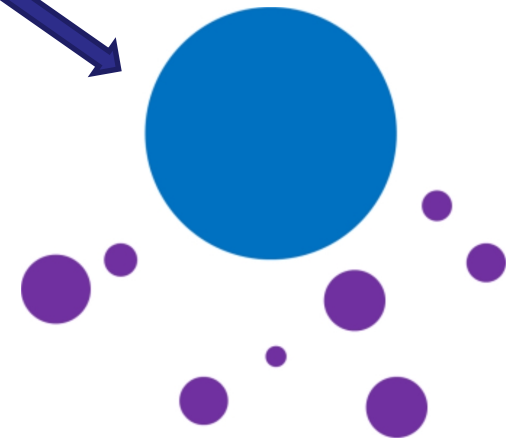
Waaiermodel

Consortiummodel

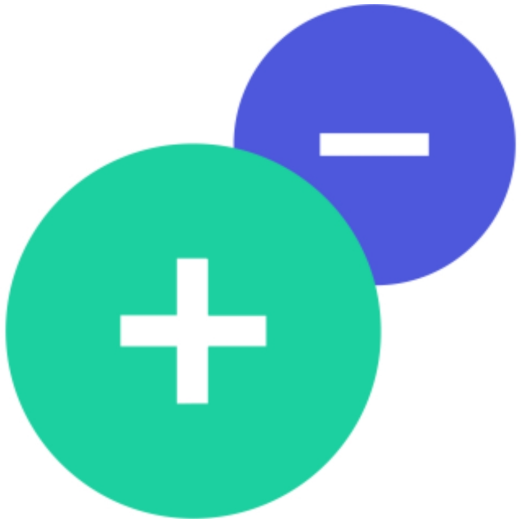
Hiërarchisch model

Gecentraliseerd model

Eén hoofdaannemer

Kansen:
- Overzichtelijke structuur in de sociale basis
- Eén partij stuurt aan en houdt overzicht
- Werken vanuit een gezamenlijke visie
- Gemeente kan regierol pakken en sturen op effecten
- Korte lijnen, minder overleg

Aandachtspunten:
- Huidige partners krijgen andere positie of gaan op in hoofdaannemer
- Behoud lokale inbedding

1. Inrichten toegang
    1. Wmo en Jeugd
    2. Nader te bepalen onderdelen Participatie, inkomen, armoede en schulden, inburgering

2. Bieden van lichte ondersteuning
    1. Maatschappelijk werk
    2. Gezinsondersteuning
    3. ….

3. Inzetten lichte maatwerk- en individuele voorzieningen
    1. Begeleiding
    2. Huishoudelijke hulp

4. Verzorgen informatie en advies

5. Organiseren van dekkend (collectief) aanbod
    1. Ontmoeting
    2. Lichte opgroei- en opvoedondersteuning
    3. Sociale activering en activerend werk
    4. Beschermd thuis en kwetsbare inwoners
    5. Armoede en schulden
    6. Mantelzorgondersteuning
    7. Vrijwilligersondersteuning
    8. Jeugd- en jongerenwerk (inclusief straatwerk)
    9. Ouderenadvisering

6. Netwerk onderhouden

gemeente lingewaard

Waarom aanbesteden?

•We willen een gedetailleerde opdracht geven aan het voorliggend veld

•We willen sturen op financiën en op de inhoud en kwaliteit van de aanbieder en van de dienstverlening

De opdracht heeft de kenmerken van een overheidsopdracht en valt daardoor onder de Europese aanbestedingsrichtlijnen

én:

•De uitvoering van de dienstverlening moet afdwingbaar zijn

•Er is sprake van een markt, er zijn meerdere aanbieders die de opdracht kunnen en willen vervullen

Hoe verder?

Wat	Toelichting	Wanneer
Besluit over contourennota door gemeenteraad	Met het vaststellen van de contourennota stemt de gemeenteraad in met de kaders voor de inrichting van het voorliggende veld.	9 maart
Inkoopproces voorbereiden	Keuzes uitwerken en opdracht uitwerken Opstellen van de inkoopdocumenten, programma van eisen, selectieleidraad en gunningsleidraad	maart-december 2023
Aanbesteding en gunning		januari-juni 2024
Implementatieplan opstellen	Opstellen van een implementatieplan voor de gemeentelijke organisatie (aansluiting processen op de nieuwe situatie)	januari-juni 2024
Implementatie	Opzetten en implementeren sociale teams door de nieuwe hoofdaannemer Implementatie aansluiting werkprocessen toegang en bedrijfsbureau op de nieuwe situatie	juli-december 2024
Ingang contractdatum		1 januari 2025

gemeente lingewaard

